Gemeente Amsterdam

Schriftelijke vragen

Datum 10 december 2025
Volgnummer 286 / TA2025-001625

Schriftelijke vragen van de leden Van Pijpen en Alberts
Onderwerp

Zijn de Amsterdamse bomen in (binnen)tuinen goed beschermd?

Aan het college van burgemeester en wethouders

Zo'n 70 procent van de Amsterdamse bomen staat op particulier terrein. Daarmee spelen zij een cruciale rol in de benodigde klimaatadaptatie voor de stad, het reduceren van hittestress, het opvangen van water, het beschermen en verbeteren van de biodiversiteit en de (mentale) gezondheid van bewoners. Het is daarom van het grootste belang om zeer terughoudend om te gaan met kap en dit alleen toe te staan bij een slechte conditie, ivm met veiligheid of overstijgende belangen. Amsterdam heeft daarom een gemeentelijke bomenverordening waarin voor zowel bomen in het openbaar gebied als op particulier terrein regels zijn opgenomen om bomen te beschermen.

De GroenLinks en SP fracties hebben kennis genomen van een aantal recent verleende kapvergunningen voor binnentuinen en twee bezwaarprocedures die bij ons vragen oproepen over de toepassing van de Bomenverordening en de aanvullende regels opgenomen in de Wijziging Compensatie en herplant zoals in 2023 vastgesteld. De uitvoering lijkt niet overeen te komen met wat de Raad voor ogen had met de Bomenverordening en de herplantregeling. Dit leidt volgens de fracties van GroenLinks en SP tot onnodige kap van bomen in binnentuinen alsmede onvoldoende herplant. Dit is zorgelijk te meer omdat dit een algemene werkwijze stadsbreed lijkt te zijn van zowel de groenadviseurs als ook het Juridisch Bureau.

Graag willen de GroenLinks en SP fracties helderheid of dit een stadsbreed uitvoering en/of instructieprobleem betreft of dat de regels uit de verordening niet duidelijk zijn en het nodig is deze aan te passen om aan de bedoeling van de Bomenverordening, bescherming van bomen tegen onnodige kap, te voldoen. Op deze drie onderwerpen, verlenen van de kapvergunning, de uitvoering van de bezwaarprocedure én de wijze waarop de herplantverplichting wordt opgelegd en uitgevoerd, hebben de GroenLinks en SP fracties een aantal vragen.

Gezien het vorenstaande stellen ondergetekenden, namens de fracties van GroenLinks en SP, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

Vragen inzake het proces bij het verlenen van een kapvergunning:

In een bezwaarprocedure aan de Marco Polostraat[1] bleek uit de mondelinge toelichting van zowel de groenadviseur als het Juridisch Bureau ter zitting in een bezwaarprocedure dat de algemene lijn die gehanteerd wordt dat bomen in principe geen 'bijzondere waarde' hebben als ook andere bomen in de buurt dezelfde functies kunnen vervullen. En dat daarmee het feit op zichzelf dat een boom in de binnentuin een belangrijke plek is voor mensen, vogels en insecten, schaduwfunctie heeft, waterberging etc niet kan worden aangemerkt als grond tot weigering. De functie van de boom moet met andere woorden erg bijzonder, uniek zijn. Ook uit het schriftelijke advies van de bezwaarcommissie blijkt deze algemeen gevolgde lijn:

Uit de tekst van het advies:

> *"op grond van artikel 5 lid 1 van de Bomenverordening kan een kapvergunning worden geweigerd in verband met de waarden van de boom. Het gaat om de:*
>
> *a) de natuur-en milieuwaarde b) waarde voor het stadsschoon of het landschap. c) cultuurhistorische waarde d) waarde voor de leefbaarheid.*
>
> *Wanneer geen van de in artikel 5 genoemde weigeringsgronden zich voordoen, dan wordt een vergunning in de regel verleend, met oplegging van een herplantplicht.*
> *(..)Iedere boom vertegenwoordigt een bepaalde waarde voor de omgeving. De boomdeskundige onderzoekt of de waarde van de te kappen boom valt aan te merken als een waarde op grond waarvan de aangevraagde vergunning zou moeten worden geweigerd. Het moet gaan om een bijzondere waarde. Uit het advies van de boomdeskundig blijkt, dat de bomen niet dusdanig waardevol waren, dat geen kapvergunning kon worden verleend. De commissie begrijpt uit het advies van de groendeskundige dat de bomen* ***geen bijzondere natuur-en milieuwaarde vertegenwoordigen, maar in algemene zin een functie vervullen voor flora en fauna en de woon-en leefomgeving. Een functie die ook wordt vervuld door verschillende bomen die in de omgeving staan van de te kappen bomen.*** *Voor wat betreft de overige (bijzondere) waarden van de bomen, zijn deze niet vastgesteld door de boomdeskundige. Gelet op het advies van de groendeskundige, is aannemelijk dat de vergunning niet kon worden geweigerd omdat de weigeringsgronden van artikel 5 Bomenverordening zich niet voordoen."*
>
> In de bijbehorende vergunning (Z 2024-033425) staat voorts:*" de groep bomen waar deze bomen aan toe behoren samen met andere bomen in de naastgelegen tuinen* ***zijn wel bijzonder beeldbepalend. Naast de waarde voor stadsschoon en de algemene functies met betrekking tot schaduw, demping van warmte en productie van zuurstof, zijn er geen bijzondere waarden voor wat betreft de leefbaarheid. De groep bomen die in de diverse tuinen staan zijn van belang voor de leefbaarheid voor deze locatie. De individuele bomen hebben geen bijzondere waarde toebedeeld gekregen van de gemeente Amsterdam".***
>
> In het genoemde geval zijn er 4 grote gezonde bomen gekapt met bovenstaande onderbouwing. Ter zitting is door de groenadviseur van de gemeente bevestigd dat de bomen

[1] Bezwaarzaak JB.25.000765.001 t/m 005

absoluut "gezond" waren en met "voldoende conditie" (minimaal 15 jaar) en dat de geconstateerde "plakoksel' niet gevaarlijk was. Er waren daarnaast ook geen andere zwaarwegende redenen voor kap.

Dit leidt bij de GroenLinks en SP fracties tot de volgende vragen:

1. Hoe beoordeelt het college de bovenstaande lezing van de bomenverordening? Valt uit de Bomenverordening op te maken dat een "normale" belangrijke functie van gezonde bomen in een binnentuin niet voldoende "bijzondere" waarde oplevert om zich te verzetten tegen kap? En dat zowel de weigeringsgronden a. (natuur- en milieuwaarde) als d. (de leefbaarheid) uit de Bomenverordening daarmee vrijwel nooit toepasbaar zijn omdat er meestal ook wel andere bomen in de omgeving staan die deze functies vervullen?

2. Is het College het met ons eens dat indien deze interpretatie en uitvoering van de Bomenverordening stedelijk algemeen gevolgd wordt dit zou betekenen dat vrijwel elke normale gezonde boom in een binnentuin met deze redenering gekapt zou mogen worden? Is het College het met ons eens dat met betreffende interpretatie wordt gekeken naar de 'unieke' waarde van een individuele boom, terwijl de klimatologische en ecologische waarde voor de stad juist al ontstaat bij elke "normale" boom én versterkt wordt in samenhang en groepsverband? Zo ja, dat deze lezing en dus uitvoering van de Bomenverordening onwenselijk is en daarom ofwel aanpassing van de Verordening noodzakelijk is, ofwel de instructie moet worden gewijzigd? Zo nee, hoe beoordeelt het College deze interpretatie van de bomenverordening afgezet tegen het doel van de verordening?

3. Indien het College het met de onze fracties eens is dat dit geen juiste interpretatie en uitvoering is, is het college bereid om zowel met het Juridisch Bureau als de groenadviseur(s) en vergunningverleners zo spoedig mogelijk na lezing van deze vragen te bespreken hoe de Bomenverordening en tevens de herplantplicht op particulier terrein momenteel wordt gehanteerd, hoe dit verbeterd moet worden en daarvan verslag te doen aan de Raad?

Even verderop lezen we:

> " *het is de commissie niet gebleken dat de vergunning in strijd is met het Amsterdamse beleid om het groen te behouden voor de stad.* ***De Bomenverordening voorziet immers in de mogelijkheid om een vergunning te verlenen voor het kappen van bomen in de stad.*** *In overeenstemming met het groenbeleid is aan de kapvergunning een herplantverplichting verbonden. Met deze verplichting wordt beoogd het verlies aan groenwaarden zo veel mogelijk te herstellen."* Ook mondeling is toegelicht dat de bomenverordening regelt dat bomen gekapt mogen worden, mits herplant plaatsvindt.

4. Met dit citaat lijkt de Bomenverordening worden aangehaald als beleid om juist te mogen kappen ipv beleid om bomen te beschermen. Is het college het met ons eens dat dit een omkering is van het doel van de Bomenverordening?

5. Klopt het dat waar voorheen stadsdelen verschillende groenadviseurs hadden, zowel intern als extern, dat nu alle stadsdelen met dezelfde externe groenadviseur werken? Klopt het dat er een

algemene gedragslijn is afgesproken voor groenadviseurs en het JB betreft kapaanvragen en herplant in binnentuinen? Zo ja, kunt u deze met de Raad delen?

Vraag met betrekking tot de bezwaarprocedure bij kapvergunningen

Voor kapvergunningen die de gemeente zelf aanvraagt en uitvoert in openbaar gebied is in Amsterdam afgesproken dat een bezwaarprocedure op zichzelf een schorsende werking heeft. Dit is een bovenwettelijke afspraak, die ook bij de rechtbank bekend is en is gemaakt vanwege het onomkeerbare feit dat zou ontstaan na kap, waardoor de uitspraak op bezwaar geen zin meer zou hebben. Hierdoor is het niet nodig kosten te maken voor een Voorlopige Voorziening en dit scheelt tijd en geld voor zowel de bezwaarden als de gemeente en de rechtbank. (Bij particuliere kap is dit praktisch gezien helaas niet mogelijk, daar geldt wel een "rusttermijn" tot gekapt mag worden, zodat er tijd is om eventueel een Voorlopige Voorziening aan te vragen). Bij bewoners is deze afspraak niet algemeen bekend. In bekendmakingen van kapvergunningen vinden we deze afspraak bovendien niet terug, daar staat juist het tegenovergestelde: " *Indienen van bezwaar heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit waartegen u bezwaar maakt geldig blijft totdat er een besluit is genomen op uw bezwaar. U kunt dat voorkomen door een voorlopige voorziening bij de bestuursrechter te vragen. Daar moet u voor betalen. (..)"*

6. Kan het College aangeven in welke correspondentie de schorsende werking naar bezwaarden wel kenbaar wordt gemaakt en is het College bereid deze afspraak ook in de tekst van de bekendmaking op te nemen zodat de bekendmaking consistent is met de afspraak?

Vragen inzake opgelegde herplantverplichting

We zien bij vergunningen dat er verschillen bestaan in hoe herplant wordt gehanteerd in binnentuinen. Soms wordt de tabel in de herplantregeling gebruikt om daarmee te komen tot de compensatieverplichting uit de herplantregeling. Zo worden dan bijvoorbeeld meerdere bomen in een kleine plantmaat opgelegd ter vervanging van een grote boom. In andere gevallen wordt de tabel juist niet gebruikt. Zo ook in bovenstaand geval. Het betreft hier een tuin van 11 bij 6,5 meter zodat volgens de groenadviseur de ruimte beperkt is en daardoor wordt gekozen ter vervanging van de vier grote bomen voor herplant van 2 bomen en 2 struiken waarbij "gelaagdheid van begroeiing wordt bereikt voor de aanwezige vogels". Waarbij ook de bomen slechts een aanplant maat moeten hebben van 14-16 cm en de bomen op volwassen leeftijd minimaal 5 meter moeten zijn.

> In de herplantregeling staat dat: - "*met het tweede lid van artikel 7 wordt beoogd om bij herplant* ***zoveel mogelijk te streven naar herplant met vergelijkbare aantallen bomen van vergelijkbare leeftijd of dikte.*** *De omschrijving geeft ruimte om al naar gelang de omstandigheden het* ***meest haalbare resultaat*** *na te streven".-*
>
> Ook staat er bij veelvoorkomende situaties:
>
> -"*Kap van bomen door particulieren in veelal (binnen)tuinen. (..): De groenadviseur van de gemeente adviseert over de kapaanvraag. Indien de kapvergunning wordt verleend, is de bedoeling dat een boom die wordt gekapt, door een vergelijkbare boom wordt vervangen. Hierover adviseert de groenadviseur van de gemeente welk advies leidend is. Alleen indien nodig,*

*ten gevolge van omvang en/of ligging van de binnentuin, wordt **maatwerk** toegepast in het advies van de groenadviseur. Dat maatwerk is ten allen tijden **gericht op herstel van groen**, in bomen en/of andere beplanting"-*

Ook staat er betreft het doel van de regeling dat: - " *het volume van het bomensbestand in de stad op peil blijft en zorgvuldig wordt omgesprongen met de bomen" -*

Deze regeling is mede tot stand gekomen na -verwerking van - een motie van GroenLinks. Nu deze regeling een aantal jaren in werking is, is het van belang om te zien of deze voldoet aan de in de motie opgenomen bedoeling. Bedoeling van de gewijzigd vastgestelde herplantregeling, is dat het groenbeeld hersteld moet worden om zodoende tot compensatie te komen. Door herplant van een vergelijkbare boom. Alleen als dat écht niet kan mag het ook op andere wijze, mits herstel van groen plaatsvindt. De groenadviseur geeft hierover een leidend advies. De wijze waarop de groenadviseur te werk gaat is van groot belang voor het behalen van de doelen van de Bomenverordening in het bijzonder en het behoud van waardevol groen in de stad in het algemeen. Nu deze regeling enige tijd in werking is, zien we (een aantal) uitkomsten van deze adviezen die ons verbazen en waarvan wij ons afvragen of deze voldoen aan de bedoeling van de regeling. Op basis van een aantal ervaringen, in herplant cases, hebben wij daarom de volgende vragen:

7. Kan het College, op grond van het advies van de groenadviseur, aangeven waarom in een tuin van 11 bij 6,5 meter maatwerk moet worden toegepast waarbij vier grote bomen worden vervangen door 2 bomen in de kleinste grootte en de overige 2 bomen 1 op 1 worden vervangen door struiken? En aanvullend: Waarom worden in herplantadviezen überhaupt plantmaten van 14-16 cm gebruikt terwijl in de herplantregeling de kleinste maat die wordt genoemd 18-20 cm is?

8. In een andere zaak aan de Amstelveenseweg[2], waar illegaal is gekapt en daarna herplant is opgelegd, wordt ter vervanging van de volwassen Leylandcipres van 15 meter hoog precies een zelfde boompje van 14-16 cm opgelegd en ook dezelfde minimale hoogte van 5 meter op volwassen leeftijd. Is het College het met de GroenLinks fractie eens dat deze herplant, met een beperking van de hoogte met een derde van het origineel, en daarbij een minimale stammaat niet passend is omdat de verordening een "gelijkwaardige herplant" voorschrijft?

9. Is het College het met de GroenLinks en SP fracties eens dat maatwerk de uitzondering moet zijn en niet de regel? En dat de groenadviseur zich, ook bij maatwerk, moet inspannen om gelijkwaardige herplant te realiseren en zo ja, is het College bereid deze manier van "maatwerk" door de groenadviseur aan te passen?

10. In een zitting betreffende de casus Amstelveenseweg werd gemeld dat in 80 procent van de kapaanvragen niet wordt getoetst op locatie. Kan het College dit bevestigen en aangeven waarom dat zo gebeurt en hoe daarmee wordt geborgd dat het voorgeschreven "meest haalbare resultaat" uit artikel 7 wordt behaald?

11. Het fotobewijs dat moet worden geleverd na herplant is in deze vergunningen wederom niet opgenomen. Ondanks dat in het recente jaarverslag VTH is te lezen dat hierop veel inzet is

[2]Bezwaarzaak: JB.25.007278.001 28 aug 2025

gepleegd. Hier zijn al eerder door de fractie van GroenLinks vragen over gesteld in de commissies MOW en RO te meer omdat in de beantwoording op schriftelijke vragen uit West staat opgenomen dat het fotobewijs niet kan worden opgenomen omdat het niet in de Bomenverordening staat[3]. Welke instructie volgt de gemeente momenteel bij het handhaven en controleren van herplant, en waarom blijkt deze niet effectief? Is het verstandig ditt aanleveren van bewijs van herplant toch op te nemen in de Bomenverordening? Waarom wel/niet?

12. De 4 grote bomen uit de eerste vragen aan de Marco Polostraat zijn illegaal gekapt, nl 8 dagen alvorens de vergunning geldig was. Omwonenden hebben op dat moment geprobeerd de politie in te schakelen, maar die zag geen aanleiding te komen. Bewoners wisten niet wie zij anders dan de politie met spoed konden bellen. In de bezwaar zitting bleek dat de afdeling handhaving bevoegd is dergelijke illegale kap stil te leggen en dat ook de politie kan ingrijpen. Is het College bereid om enerzijds de politie te verzoeken om in geval van meldingen van illegale kap wél te reageren danwel deze terstond door te geven aan Handhaving zodat opgetreden kan worden? En anderzijds in de gemeentelijke informatie over bomen(kap) op te nemen hoe door bewoners gehandeld kan worden indien illegale kap wordt geconstateerd?

Indiener(s),

5.1, 2, e

[3] https://west.notubiz.nl/document/15433482/2?connection_type=17&connection_id=11764073